

Forløb

med sprogforsker Prof. dr. ABC

Dansk-tysk modelforløb til børnehavebørn

Introduktion til nabosprogene dansk og tysk på en legende måde

UDGIVER OG KOLOFON

Region Sønderjylland-Schleswig – Regionskontor & Infocenter

📍 Lyren 1 | DK-6330 Padborg | 📞 +45 74 67 05 01

🌐 region.dk / region.de

🌐 kulturfokus.dk / kulturfokus.de

🌐 kulturakademi.dk / kulturakademi.de

🌐 prof-dr-abc.com

FORFATTER OG REDAKTION

Angela Jensen, Interreg-projektet KursKultur 2.0

BILLEDER

Prof. dr. ABC, Adobe Stock

MATERIALE

hjemmeside www.prof-dr-abc.com og ”Vi lærer tysk / Wir lernen Dänisch”

<https://www.kulturakademi.de/dk/materialien/arbejdshaefte-for-paedagoger/>

Interreg
Deutschland - Danmark

EUROPEAN UNION

kulturfokus ^{DH}_{DE}
kulturregion sønderjylland-schleswig

KursKultur

KursKultur 2.0 finansieres med støtte fra Region Sønderjylland-Schleswigs partnere, de regionale idrætsorganisationer, UC Syddanmark, Europa-Universität Flensburg, Professionshøjskolen Absalon, Museum Lolland-Falster, Næstved Kommune, Museum Sønderjylland, Kulturministeriet og Ministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur des Landes Schleswig-Holstein. Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

KONZEPT & DESIGN

FRESHKONZEPT GmbH – Original Maike

Maike Liepolt

🌐 freshkonzept.de – m.liepolt@freshkonzept.de

FRESHKONZEPT
Original
MAIKE

Indhold

Side 2 | Udgiver og kolofon

Side 3 | Indhold

Side 4 | Forord om det dansk-tyske børnehaveprojekt

Side 5 | Hvem er Prof. dr. ABC?

Side 5 | Kort beskrivelse af projektforsløbet Prof. dr. ABC

Side 5 | Forsløbets mål

Side 6 | Introduktion til modelforsløbet

Side 7 | Før besøget

Side 8 | Under besøget

Side 9 | Efter besøget

Side 9 | Efter oplevelsen

Side 10 | Betydningen af at lege med sprog

Side 11 | Hvordan samarbejder man med en partnerbørnehave?

Side 12 | Afslutning

Forord om dansk-tyske børnehaveprojekter

I samarbejde med børnehaver fra grænselandet er der udviklet tre projekter:

[Prof. Dr. ABC](#), [Rasmus Klump](#) og [Hanna & Mikkel](#), der netop tager udgangspunkt i børns nysgerrighed og lyst til at lære nyt. Gennem projekterne får børnene indblik i den sproglige og kulturelle mangfoldighed i en grænseregion. Projekterne kan med fordel kombineres, da de lægger op til en sproglig progression og kan være rammen om et længerevarende samarbejde med en børnehave fra nabolandet, men de kan også bruges hver for sig. [Her beskrives decideret projektforløbet Prof. dr. ABC.](#)

Prof. dr. ABC:

Prof. dr. ABC er en dansk-tysk sprogforsker. Han introducerer børnehavebørn til bogstaver på nabosproget på en sjov måde. Fokus er på sproglige lyde. Prof. Dr. ABC besøger børnene i deres institutioner. Besøgene forberedes via et understøttende pædagogisk materiale.

Rasmus Klump:

De fire venner og figurer Rasmus Klump, Skæg, Pelle og Pingo besøger børnehaver på begge sider af grænsen, synger og rimer sammen med børnene på dansk og tysk, så de lærer nye ord på nabosproget med relation til børnenes hverdag.

Hanna & Mikkel:

Hanna, som er fra Flensburg, og Mikkel, der bor i Gråsten, er venner. De går i børnehave og oplever sammen grænselandet. De specielt udviklede hæfter beskæftiger sig med forskellige emner og dertilhørende ord og sætningskonstruktioner på nabosproget.

Hvem er Prof. dr. ABC?

Professor dr. ABC er dansk-tysk sprogforsker og tager sammen med børnehavebørn fra hele grænseregionen på ekspedition for at opdage nye bogstaver og ord i på nabosproget på en sjov måde. Han besøger børnene i deres institutioner og medbringer dertil understøttende pædagogisk materiale. Den klovnelignende, lettere distrætte professor har brug for børnenes hjælp til at løse en bestemt sprogopgave. Derfor skriver han breve til daginstitutionerne for at bede om børnenes hjælp.

Kort beskrivelse af projektforsløbet Prof. dr. ABC

Børnehavebørn er måske for små til at deltage i decideret sprogundervisning, men de er glade for rim, remser og sanglege. Desuden er de nysgerrige og villige til at efterligne. Dette projektforsløb tager netop udgangspunkt i børns nysgerrighed og lyst til at synge og lege.

Forskningen viser, at tidlig fremmedsprogsstimulering gør det lettere for børn at lære andre sprog senere i livet. Her er det underordnet, hvilket fremmedsprog børnene har med at gøre tidligt. Fordelen ved dansk og tysk i grænselandet er, at det er nabosprog, som børnene med garanti kommer i berøring med, når de tager på ture over grænsen eller gennem familie og venner.

Projektet består i, at børnehavebørn gennem rim, remser, sange og sanglege på nabosproget bliver gjort interesserede i dansk og tysk. Sprogprofessor dr. ABC vil besøge de deltagende børnehaver to gange og lege og synge med børnene på det andet sprog. Før og mellem besøgene vil sprogprofessoren skrive breve eller e-mails til børnene og give dem en lille opgave. Opgaven kunne være at finde rekvisitter til en af sanglegene. Til slut vil børnene fra enten en dansk eller en tysk børnehave besøge en børnehave på den anden side af grænsen, så de sammen kan øve de sange etc., som de har lært hver for sig.

Forløbet består af følgende tre hovedelementer:

- A. Breve fra professoren til børnehaverne
- B. To-tre besøg af professoren i børnehaverne
- C. Et fælles møde mellem den danske og tyske børnehave hvor professoren også deltager.

Forløbets mål er, at børnehavebørnene får nogle positive oplevelser med henholdsvis det danske og tyske sprog. Desuden skal projektet bidrage til at gøre de deltagende pædagoger og deres kollegaer interesserede i en kontakt over grænsen. Nøgleord i projektet er forventningsglæde, motivation og succes.

Introduktion til modelforløbet

Brev 1:

Professoren sender et brev via post eller e-mail til børnehaven og beder om børn og voksnes hjælp til at løse en opgave, han har fået. Samtidig melder klovnen sin ankomst i børnehaven – og der medsendes nogle idéforslag til de voksne i børnehaven.

Opgave Skriv jeres forbogstav på et stort stykke pap, klip det ud, pynt det og hæng det op i loftet.

Besøg 1:

Professoren besøger børnehaven, møder og leger med udgangspunkt i de bogstaver, børnene har lavet og hængt i loftet. Samtidig introducerer professoren en sang om "Mester Jakob", som han gerne vil have, at børnene skal synge med ham.

Brev 2:

Professoren takker for besøget og beder børnene hjælpe med endnu en opgave. Denne gang har professoren fået til opgave at oversætte "Mester Jakob" til tysk – men han har byttet rundt på ord og billeder og har brug for hjælp til at sammensætte sangen, som den lyder på hhv. tysk eller dansk.

Opgave Sammensæt de ord-billeder, han medsender, og indøv sangen på tysk. Præsenter den for professoren, næste gang han besøger jeres børnehave.

Besøg 2:

Professoren kommer atter på besøg i børnehaven – denne gang for at høre børnene optræde med "Mester Jakob" på hhv. tysk og dansk. Samtidig indøver og leger han sangen med børnene i mange forskellige variationer.

Brev 3:

Professoren takker for den fine optræden og beder børnene om hjælp til en sidste opgave. Denne gang er professorens udfordring, at han på hhv. tysk og dansk skal dokumentere, at både han og børnene kan synge sangen på begge sprog. Derfor inviterer han nu til et fællesbesøg mellem den danske og tyske børnehave med danske og tyske børnehaver med opførelse og indlæring af to versioner af "Mester Jakob".

Opgave Indøv sangen med jeres helt egen scenografi og koreografi og opfør den for børnehaven fra hhv. Tyskland/Danmark på det fælles møde. Vælg også en udgave af sangen med fagter og lyd, som I kan lære videre til andre.

Besøg 3: fællesbesøg

Børnehaver fra tysk og dansk side samles i Danmark til et fælles træf, hvor sangen om "Mester Jakob" opføres og indlæres i forskellige variationer. Professoren deltager også og binder dagen og mødet mellem det danske og tyske sammen.

01 | Før besøget

I forløbet bliver det forklaret, hvordan man kan arbejde med emnerne i børnehaven. I tiden før en oplevelse dannes forventninger – forestillinger om hvordan oplevelsen vil forme sig – forventninger om hvad udbyttet vil være. Ved at arbejde helt bevidst med dette forventningsfelt, målrette det, forstørre det – kan man forlænge en oplevelse forud i tid.

Nøgleordene i en god føroplevelse er:

- ✓ Involvering
- ✓ Aktivering
- ✓ Forestillingskraft

I Professor dr. ABC indgår der i alt tre breve med opgaver og hilsner. Med det første brev sætter man gang i børnenes fantasi – de begynder at forestille sig, hvordan professoren ser ud, hvordan han går, står og taler. Samtidig får de i brevet en opgave, hvor de bliver aktivt involveret i besøget – de må forberede sig, de må bidrage, og de må som de voksne vente spændt på, hvordan deres indsats bliver modtaget af den fremmede. På den måde kan hverken børn eller voksne læne sig tilbage og blot afvente at lade sig underholde af professoren, når han dukker op – nej – nu er de selv på banen og må selv være forberedte, så alt lykkes.

Husk

- ✓ Hvordan kan emnet forberedes?
- ✓ Hvilke rammebetingelser er nødvendige?
- ✓ Hvilke opgaver har pædagogerne?

02 | Under besøget

- ✓ Praktiske informationer om dagen
- ✓ Forventningsafstemning
- ✓ Projektforløb med professoren

Kort før besøget sender professoren et brev til børnene, som pædagogerne præsenterer for børnene og læser højt. Udover en introducerende tekst ligger der også en sjov opgave til børnene.

Til besøgsdagen har professoren brug for:

- ✓ En parkeringsplads til bilen tæt ved børnehaven.
- ✓ En kontaktperson til det organisatoriske.
- ✓ En mulighed for at komme ind i børnehaven, uden at børnene ser professoren. Inden professoren starter ville det være dejligt, hvis han kunne se lokalet, hvor børnene mødes. Han plejer at komme 40 min. før showet.
- ✓ Igen muligheden for at komme ud af børnehaven uden at børnene ser professoren.
- ✓ En lille feedback 15 min. efter showet.
- ✓ Showet starter, når alle børn sidder på plads.

03 | Efter besøget

Man kan forlænge oplevelsen fremadrettet – i et fortællingsfelt, hvor det at fortælle om oplevelsen og formidle den aktivt for andre bliver en ekstraoplevelse, der forstørrer og udvider oplevelsen og skaber grundlaget for endnu mere aktivitet.

I konceptet Professor dr. ABC er der arbejdet meget bevidst med at udnytte feltet før og efter mødet med professoren – altså at forlænge selve oplevelsen forud og fremad. I de efterfølgende breve fra professoren sikres børnene en kvittering for deres indsats – de bliver anerkendt for deres bidrag, bliver set og hørt og får samtidig nye opgaver, der involverer dem endnu mere i professorens liv og gøremål. Hvor han før var en ukendt, er han nu en ven, som de kan identificere sig med, gøre sig forestillinger om og lege videre med i deres egen fantasi.

Efter oplevelsen:

Nøgleord i fasen efter oplevelsen er:

- ✓ Fortælling
- ✓ Præsentation – at blive set og hørt
- ✓ Involvering

Med professorens sidste brev opfordres børnene til både at optræde, lære, fortælle og vise for andre, hvad de selv har lært. Et er at lære noget, – noget andet at give det fra sig – og netop det at skulle præsentere sig for andre – give noget videre af sig selv – pirrer på ny og forlænger en oplevelse gennem involvering. Samtidig er der en sandhed i, at den, der har noget at fortælle, er noget – eller bliver til noget – fordi fortællingen er kommunikation mellem mennesker, fordi den binder os sammen. Med det indbyggede fællesmøde og opgaven forud involveres børnene i fortællingen om deres egen oplevelse – de bliver set og hørt af fremmede, og de må selv høre og lytte til andres fortællinger.

Betydningen af at lege med sprog

For at få både før og efter-oplevelses-felter til at fungere for børn er de voksnes aktive og legende tilgang til forløbet helt afgørende, ja en forudsætning for at det vil lykkes. I forhold til projektet har de nøglen til børnenes forestillingskraft – for kun gennem deres indlevende oplæsning af brevet, deres aktive og fantasifulde opgaveløsning og hele energien i projektet kommer før- og efterfelter til at leve for børn. Således hviler hele konceptet på et tæt og aktivt samspil mellem børnene, de voksne og professoren.

Når børnenes fantasi og fortællinger lever og stimuleres, smitter det af på alle – derfor er en særlig gevinst ved at arbejde med før-under-efter-konceptet i børnehaveregi muligheden for at inddrage forældre og andre voksne i børnenes liv i projektet. Dette kan f.eks. gøres ved at hænge brevene på opslagstavlen, inddrage forældrene i opgaveløsningen eller bare ved at fortælle levende om projektet – og igen er det helt afgørende, at nogle voksne griber legen, fortællingen, den gode historie og levendegør den gennem egen fantasi.

Husk

- ✓ Hvordan kan der arbejdes videre med emnet? Plads til egne moduler der bygger på forløbet og besøget.
- ✓ Feedback fra de deltagende pædagoger
- ✓ Fortsættelse med næste projektforsøg ([Rasmus Klump](#) og/ eller [Hanna & Mikkel](#)).

Hvordan samarbejder man med en partnerbørnehave?

Et grænseoverskridende projekt vil altid have en partner på hver side af den dansk-tyske grænse. Projektet skal gerne bygge på et ligeværdigt samarbejde mellem projektpartnerne. I må gerne være nysgerrige på hinandens måder at arbejde på. Strukturer og arbejdsmåder kan være forskellige fra dansk og tysk side, så spørg hellere en ekstra gang i stedet for at gå ud fra, at du og din samarbejdspartner tænker det samme. Så afstemning af mål og forventninger mellem de to børnehaver er meget vigtig at have styr på. Desuden skal besøget og forløbet forberedes grundigt, både hvad det praktiske og det indholdsmæssige angår. Alle deltagende pædagoger skal have besked om, hvilke opgaver de har før, under og efter besøget. Hvis børnene ikke kender hinanden endnu, så afprøv små spil og lege, inden I går i gang med selveste forløbet.

Tips til gode lege for at fremme interaktionen mellem børnene er fx i materialet:

"Vi lærer tysk / Wir lernen Dänisch", som er udviklet i samarbejde med pædagoger i grænselandet.

> Her kommer et lille uddrag:

Farveleg:

Der fordeles fx små rengøringsvampe i forskellige farver på gulvet, og børnene går rundt i lokalet til musik. Børnehavepædagogen siger fx "grøn", og alle børn løber hen for at finde den grønne svamp.

Rundkredsleg: Billedkort med frugt og grøntsager

Alle sidder i en rundkreds. Pædagogen deler billedkortene ud til børnene, og alle skal sige, hvilken frugt de har. Pædagogen sætter sin stol i midten og nævner en eller to frugter eller grøntsager fx "æble og citron". De børn, som har tilsvarende kort, men også pædagogen skal skifte pladser. Hvis alle børn skal skifte pladser, skal spillelederen sige: "frugtsalat".

Huskeleg til en lille gruppe:

5 – 15 ting lægges ud i en rundkreds eller på et bord. Et barn får lov til at kigge på tingene et øjeblik (fx i 1 min.). Herefter dækkes de til med et tæppe, og barnet skal nu fortælle, hvilke ting der er under tæppet.

Variation:

- En ting under tæppet fjernes, og barnet skal gætte, hvilken ting der er blevet fjernet.
- Du kan også lege "Kimsleg" med billedkortene.

Husk

- ✓ Forventningsafstemning
- ✓ Grundig forberedelse
- ✓ Opgavefordeling
- ✓ Tjek støttemuligheder for transport og professorens honorar gennem transportpuljen

Afslutning

Hvis I har fået støtte fra vores transportpulje, så skal I nu i gang med slutrapportering og afregning. Men afsæt også tid til at evaluere jeres partnerskab. Hvordan gik projektet og opgavefordelingen? Hvordan har I oplevet det dansk-tyske møde? Var der udfordringer, som I ikke havde regnet med? Hvad kunne der gøres bedre? Og hvilke fremtidsplaner har I sammen.

KursKultur-projektet har desuden udarbejdet en vejledning om det dansk-tyske elevmøde, som kan downloades her:

<https://www.kulturakademi.de/dk/praxis-tipps/>